

مصاحبه با حسین براتی پژوهشگر مسائل اجتماعی در خصوص ضرورت آشنایی با سواد رسانه ای در جامعه

به خاطر اتفاقات و حوادث اخیر در مورد اهمیت سواد رسانه ای و لزوم یادگیری آن برای افراد مصاحبه ای با حسین براتی محقق و پژوهشگر مسائل مذهبی واجتماعی انجام شد.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، به خاطر اتفاقات و حوادث اخیر در مورد اهمیت سواد رسانه ای و لزوم یادگیری آن برای افراد مصاحبه ای با حسین براتی محقق و پژوهشگر مسائل مذهبی واجتماعی انجام شد. سواد رسانه ای چیست؟

سواد رسانه ای درکی متکی بر مهارت است که می توان بر اساس آن انواع رسانه ها را از یکدیگر تمیز داد و انواع تولیدات رسانه ای را از یکدیگر تفکیک و شناسایی کرد، همچنین سواد رسانه ای آمیزه ای از تکنیک های بهره وری مؤثر از رسانه ها و کسب بینش و درک برای تشخیص رسانه ها از یکدیگر است. البته به بیانی دیگر سواد رسانه ای (Media literacy) مجموعه از مهارت های قابل یادگیری است که به توانایی دسترسی، تجزیه و تحلیل و ایجاد انواع پیام های رسانه ای اشاره کرد و یک مهارت ضروری در دنیای امروزی به شمار می رود برای حرکت در محیط رسانه ای پیچیده امروزی باید قادر به درک بهتر پیام رسانه ای باشیم.

در مورد چگونگی پیدایش سواد رسانه ای توضیح دهید؟

تاریخچه سواد رسانه ای به سال ۱۹۶۵ بازمیگردد مارشال مک لوهان برای اولین بار در کتاب خود تحت عنوان ((درک رسانه، ابعاد وجودی انسان)) این واژه را به کاربرد نوشت: زمانی که دهکده جوانی تحقیق یابد لازم است انسان ها به سواد جدیدی به نام سواد رسانه ای دست یابند. فرهنگ دیگر در چهارچوب مرزهای جغرافیایی تعریف نمیشود فرهنگ راهم مردم دنیا میسازند، تئوری سواد رسانه ای توسط جیمز پاتر در انگلستان مطرح شد و در کشور کانادا به عنوان اولین کشور مبحث سواد رسانه ای جزء برنامه های درسی در مدارس قرار گرفت.

اهمیت و لزوم سواد رسانه ای چیست؟

امروزه باتوجه به اینکه در عصر ارتباطات هستیم فضای مجازی نقش بسیار پررنگی در زندگی افراد دارد باید حتما به سواد رسانه ای توجه کرد حتی این مبحث به عنوان کتاب درسی در مدارس و حتی دانشگاه ها به عنوان دروس عمومی تدریس شود چرا که امروزه اگر شخصی سواد رسانه ای نداشته باشد نمی تواند اخبار، فیلم و عکس های که در خصوص مطالب مختلف در فضای مجازی پخش می شود را تحلیل و بررسی کند با متالی ساده بازبانی ساده اهمیت ویژه لزوم آموزش سواد رسانه ای را خدمتتان عرض می کنم.

مدتی پیش کلیپی از امام جمعه مشهد حضرت آیت الله سید احمد علم الهدی در مورد صیغه زنان و دختران ایرانی برای زائران پخش شد و این کلیپ تقطیع شده بود و این کلیپ توسط رسانه های معاند و دشمنان برای زشت جلوه کردن این سید بزرگوار بود که بازتاب شدیدی داشت خب در چنین مواردی وقتی شخص سواد رسانه ای نداشته باشد.

با دیدن این کلیپ سریع باور می کند که دقیقا همینطور است که در کلیپ بود اما اگر سواد رسانه ای داشته باشد می تواند این کلیپ را تحلیل و بررسی کند و از کذب یا صدق کلیپ اطلاع پیدا کند این مثال ساده را خدمتتان عرض کردم تا دقیقا به اهمیت ویژه سواد رسانه ای پی برید بنابراین سواد رسانه ای به افراد کمک می کند تا چگونگی ایجاد پیام رسانه ای را درک کند، آنچه که رسانه ها می خواهند ما را به باور آن برسانند را تشخیص دهیم، تعصبات، اطلاعات غلط و دروغ های رسانه ای را تشخیص بدهند، قسمتی از داستان را که کتمان می شود را کشف کنند، پیام های رسانه ای را بر اساس تجربیات خود، باورها و ارزش هایشان ارزیابی کند، پیام های رسانه ای خود را طراحی ایجاد و توزیع کنند.

چون افرادی که سواد رسانه ای نداشته باشند یا سواد رسانه ای پایینی داشته باشند دچار انتخاب های نادرست و هیجانات تلقینی رسانه می شوند این گونه افراد کنترل تصمیمات و هیجانات خود را به رسانه واگذار می کنند و این موضوع تبعات خطرناکی برای جامعه به صورت کلان دارد.

آموزش سواد رسانه از چه تاثیری در جامعه دارد؟

در جامعه آموزش سواد رسانه ای به رشد تفکر انتقادی مشارکت فعال در فرهنگ رسانه ای کمک می کند و هدف آن دادن آزادی بیشتر به افراد به وسیله قدرت دادن به آن ها برای دسترسی، تجزیه و تحلیل ارزیابی و ایجاد رسانه است همچنین محققان به این نتیجه دست یافته اند که آموزش سواد رسانه ای یک ابزار برای مقابله با الکل، تنباکو و سایر مواد مخدر همچنین اختلالات تغذیه ای، قلدری، خشونت، نژادپرستی و تبعیض است به طور کلی سواد رسانه ای یکی از مهارت های مهم زندگی کردن است، در زندگی عمومی سواد رسانه ای به درک چگونگی ایجاد فرهنگ توسط رسانه ها و انحصار رسانه ای کمک می کند.

نظر شما در مورد نقش آموزشگاه ها و دانشگاه ها در خصوص آموزش سواد رسانه ای چیست؟

از آنجایی که سواد رسانه ای از ضرورت خاصی برخوردار است، نهادهای آموزشی، دانشگاه ها و آموزشگاه های مختلف و حتی مدارس نیز ملزم به آموزش اصل سواد رسانه ای می باشد.

نهادهای مدنی و صنفی که هریک جمعی تخصصی را نمایندگی می کنند نیز می توانند اعضای خود را تحت آموزش مستمر در زمینه سواد رسانه ای قرار دهند و بالاخره نهادهای رسانه ای و انتشاراتی هم می توانند مفاهیم ساده شده ای از این بحث را در دستور کار خود قرار داده و اجرا کنند تا با این روش و آموزش همگانی، به هدف ارتقای سطح سواد رسانه ای دست یافته و از افت تحریکات و عملیات روانی در امان مانند.

تحلیل شما در مورد مبحث آثار سواد رسانه ای در جامعه چیست؟

با سواد رسانه ای قدرت تحلیل افراد بالایی رود و این امر سبب می شود افراد بتوانند اخبار واقعی و فیک را تشخیص دهند. بطور مثال باتوجه به اغتشاشات اخیر اخبار فراوانی از رسانه های مختلف خارج از کشور و رسانه های معاند در فضای مجازی پخش شد که اگر شخص سواد رسانه ای نداشته

باشد تمام اخباردروغ و کذب رسانه های معاند راباورمی کند وبدون هیچ تحلیل وبررسی آن رامی پذیرد واین مساله واقعا برای فرد وجامعه آثار نامطلوبی دارد ولی شخص سوادرسانه ای داشته باشد نه تنها ازانتشار آنها جلوگیری می کند بلکه درتشخیص درست وبه موقع انواع رسانه هاهم دقت زیادی می کندومی تواند تاثیربسزایی داشته باشد.

خانواده ای که دارای سوادرسانه ای بالایی است می تواند خانواده ی خود را از مضرات ومشکلات رسانه های مخرب مصون سازد وقدرت تحلیل درست را به اعضای خانواده منتقل کند.

نقش اساتید وافرادصاحب نظر برای آموزش سوادرسانه ای چیست؟

آموزش سواد رسانه باید ابتدا ازخانواده شروع شود و به مرور درسطوح مختلف جامعه رواج یابد. دراین راه مسئولیت افراد صاحب نظر، اساتید، پژوهشگران واندیشمندان درحوزه رسانه به شدت اهمیت دارد.

این افراد به کمک استراتژیک های اجتماعی می توانند دراعتلای سطح فرهنگ وسوادرسانه ای درجامعه بهترین نقش را ایفا کنند اگر دانش وسوادرسانه ای درجامعه تزریق نشود باتوجه به سرعت انتقال اطلاعات در جهان افسارذهن مردم ازدست متفکران جامعه خارج شده و به دست افراد سودجو ودون مایه می افتد این افراد می توانند به راحتی با کمترین هزینه ، هذیان های غیرواقعی و بی ارزش را به متن جامعه وارد کنند و صدمات جبران ناپذیری به باورهای مردم و درسطح کلان به کشورها واردکنند.

بنابراین باتوجه به بیانات رهبرمعظم انقلاب حضرت امام خامنه ای(مدضله العالی) درخصوص فضای مجازی وسوادرسانه ای که فرمودند فضای مجازی می تواند ابزاری باشد برای زدن توی دهان دشمنان وجوانان باید با هوشمندی فضای مجازی را به ابزاری برای زدن توی دهن دشمن و تاکید ایشان براینکه اهمیت فضای مجازی به اندازه اهمیت انقلاب اسلامی است.

باید همه افراد بخصوص جوانان دارای سواد رسانه ای بالا برای جلوگیری ازاهداف شوم دشمنان وخنثی کردن نقشه آنان برای ضربه زدن به نظام ازاین طریق باشند.